

PORT
PAYÉ
HELLAS

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

Έλευθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης Αττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 136

1 Ιουλίου 2004

Στά προπύλαια τῆς Ολυμπιάδας

Βρισκόμαστε, έκθαμβοι, στίς παραμονές του γεγονότος, πού χαρακτηρίστηκε μέγιστο. Πατάμε τά σκαλοπάτια τῶν προπυλαίων τῆς Ολυμπιάδας, μέ δνειρα, μέ ἐλπίδες καί μέ ἄμετρους φόβους. Ἡ προβολή τῆς ἀθλητικῆς ἐκδόλωσης ὑπερκαλύπτει τίν επικαιρότητα καί ἐπικαλύπτει τά καυτά προβλήματα τῆς ἐπιβίωσης. Ἐνας λόγος μειωτικός ἡ ἀπαξιωτικός τοῦ Ολυμπιακοῦ ίδεώδους, τούτη τί στιγμή, ἐγγράφεται στίν ιστορική βίθλο ὡς πράξη βέβηλη καί ἀξιοδάκρυτη. Ἀντίθετα, ἡ προσφορά πληθωρικοῦ θαυμασμοῦ καί ἀνθοδέσμης ἐγκωμίων διακρύσσεται ὡς ὁφειλετική ἀναγνώριση τοῦ μεγέθους τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιᾶς. Ἡ διαφώτηση, ἡ, ἂν θέλετε, ἡ διαφήμιση, μᾶς ἔχει ὑπερπληρώσει. Ἐκ μεταφορᾶς, ἀναγράφουμε στίν πιστωτική στήλη ἔνα ἀσήκωτο φορτίο πατρογονικῶν κατορθωμάτων. Καί, μέ χρηστές ἐλπίδες, σχηματοποιοῦμε τόν μακρύ προϋπολογισμό τῶν αὐριανῶν κατορθωμάτων μας.

Ωστόσο, πιστεύω, πώς ἡ ἐνημέρωσή μας μεθοδεύεται μονόπλευρα καί καταντάει ἐλλιπέστατη. Ἡ ἀνάλυση τοῦ Ολυμπιακοῦ ίδεώ-

δους δέν μᾶς δίνει δόλοκληρωμένη εἰκόνα τῆς ἡδιας μας τῆς ὑπαρξης καὶ τῶν παραμέτρων τῆς δόλοκλήρωσής της. Δέν μᾶς μιλάει γιά τή συναρμογή τῆς ὕλης καὶ τοῦ πνεύματος. Τοῦ κορμιοῦ μας καὶ τῶν θησαυρισμάτων τῆς ψυχῆς μας. Οὔτε καὶ σκιαγραφεῖ τίς διαστάσεις καὶ τίνιν κλιμάκωση τῶν σκιάσεων, πού δριθετοῦν τό προσωπικό μας χρέος. Νά ύποθέσουμε, δτι αὐτό ύποδηλώνει μιά σύγχυση; "Οτι σηματοδοτεῖ μιά θεμελιακή ἀδυναμία τῆς ὑλοκρατούμενης ἐποχῆς μας; Δύσκολη ἡ ἀπάντηση. Προσωπικά, θιώνω τόν προβληματισμό. Καί νοιώθω τίνιν ἀνάγκη νά τόν καταθέσω σέ κοινή μελέτη καὶ διακριτική ἀντιμετώπιση.

Οἱ ἀρχαῖοι προγονοί μας ἀνύψωσαν σέ περιωπή τίνιν ἄσκησην τοῦ σώματος καὶ τίνιν ἄμιλλα. Τίς ἐπιδόσεις αὐτές τίς πρόβαλαν ώς στοιχεῖα συνθετικά τοῦ πολιτιστικοῦ ἴδεώδους. Καί τά ύπηρέτησαν μέ πιστόπτη και συνέπεια. "Εστησαν γυμναστήρια. 'Ωργάνωσαν ἀθλητικούς ἀγῶνες. Δίδαξαν τίνιν αὐτοσυγκράτησην καὶ τίνιν ἄσκησην. "Αμειψαν μέ κλαδό ἐλαίας τούς νικητές. Καί, μέ προωθημένη σκέψη και φιλόσοφη ἔμπνευση, σύνδεσαν τίνιν Ὀλυμπιάδα, τίνιν εύγευνή ἄμιλλα τῆς νεολαίας στά στάδια τῶν ἀθλημάτων, μέ τή συμφιλίωση και τίνιν είρηνη. Μέ τίνιν ἀπόθεση τῶν ὅπλων τῆς καταστροφῆς. Καί μέ τό ἄνοιγμα τῶν διόδων τῆς προσέγγισης και τῆς ἐπικοινωνίας τῶν λιλιπούτειων κρατῶν τους.

Δέν ύποτιμῶ τίνιν πρακτική τῶν ἀρχαίων προγόνων μας. Τίνιν ἀναγνωρίζω και τή σέβομαι. 'Ωστόσο, στέκομαι θαυμαστής και σέ μιά ἄλλη ἀνεκτίμητη προσφορά τῶν προγόνων μας, πού ἐκδηλώθηκε και καταξιώθηκε κατά τή μακρά ἱστορική διαδρομή μας. Αὐτή κινήθηκε σέ διαφορετικό ἐπίπεδο ὑπαρξιακῆς αὐτοσυνειδοσίας. Καί μέ ἄλλην χάραξη ἀγωνιστικῶν γηπέδων. 'Εκτός ἀπό τό σῶμα, ἐνδιαφέρθηκε νά διεγείρει και νά ἀναπτύξει τίς ἰκανότητες τῆς ψυχῆς. Νά δυναμώσει τή Θέληση. Νά δέχεται τό νοῦ. Νά ἔξαγιάσει τό ἥθος. Μέ μιά σύντομη και σφιχτή διατύπωση: νά πλάσει τόν ἄγιο. Αὐτή τή διάσταση τῆς ἀθλησης δείχνουμε, σήμερα, πώς τίνιν ἀγνοοῦμε. Οὔτε, πού τίνιν ύποψιαζόμαστε. Καί, φυσικά, οὔτε πού τή δρομολογοῦμε.

Προβληματισμένος περιδιαβάζω τούς δρόμους τῆς πόλης, μέ τά πλαμπρά στάδια και τίς ἐντυπωσιακές ἀφίσες. Μετρῶ τή φιλοτιμία, τό μόχθο και τή δαπάνη τῆς Ὀλυμπιακῆς προετοιμασίας. Στέκομαι ἔκθαμβος μπροστά στά γήπεδα και δλους τούς χώρους ἀθλησης τῆς νέας γενιᾶς. Βλέπω και τούς ἀδριάντες, πού ἔστησαν, οί πρόγονοί

μας, γιά νά δοξάσουν τούς νικητές. Ἡ ἔμπνευση καί οἱ προγονικοί ἄθλοι ἐπιβάλλονται μέσα μου. Εἶναι ιστορία τοῦ γένους μου. Νοιώθω νά μέ συνεπαίρνει ἡ χαρά καί ἡ ὑπερηφάνεια. Καί μέ αὐτό τό ἀπόθεμα συνεχίζω τό βηματισμό μου. Ὁμως, δυό βήματα παραπέρα, συναντάω τό Ναό τοῦ Θεοῦ. Τή στέγη, πού καλύπτει τήν ιερή οἰκογένεια τῆς Ἔκκλησίας. Τούς φορεῖς τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί μύστες τοῦ χαρισματικοῦ βίου. Ἐκεῖ μοῦ ἀποκαλύπτεται ἄλλος ἀγωνιστικός χῶρος. Καί ἀντικρύζω ἄλλο ἡρωϊκό περίγυρο. Ἐκεῖ βλέπω παραταγμένους τούς ἄθλητές τῆς πίστης καί τούς σκυταλοδρόμους τῆς ἀγάπης. Στέκονται ὅλοι σιωπηλοί. Ἀλλά μιλοῦν, πειστικά καί ἀφυπνιστικά, μέ τήν παρουσία τους καί μέ τήν Ἀγιοπνευματική σιωπή τους. Ἀφηγοῦνται, δίχως νά τό καυχῶνται, τίς πνευματικές ἐπιδόσεις τους. Τά δράματά τους, πού ἀγκάλιαζαν τήν αἰώνιότητα. Τήν ἀφοσίωσή τους στό σαρκωμένο Λόγο, πού τούς ἀναδείκνυε «συμπολίτες τῶν ἀγίων καί οἰκείους τοῦ Θεοῦ» (Ἐφεσ. 8' 19). Τόν ἀσταμάτητο μόχθο τῆς ἀγάπης τους, πού ἔδενε καί ἀναδείκνυε τό ἄγιο Σῶμα τῆς Ἔκκλησίας. Αὐτή ἡ παρουσία τους μέ ἐντυπωσιάζει. Μοῦ ἀνοίγει δρίζοντες. Μέ φέρνει κοντά στόν αἰώνιο Θεό. Μέ κάνει νά βιώνω, σ' ὅλη της τήν διμορφιά, τήν ἀξία «ἄνθρωπος».

Ενα δεύτερο γεγονός, πού μέ κεντρίζει, εἶναι τοῦτο: Ἡ Ἔκκλησία παρέλαβε τήν παράδοση καί τήν πρακτική τῆς σωματικῆς ἄθλησης, ώς τυπολογία, γιά νά προσδιορίσει καί νά τυπώσει τόν ἀγώνα τῆς προσωπικότητας γιά ὑπέρβαση τῶν γήινων καί γιά ἀναγεννητική πορεία πρός τή φωτεινή βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τή μετοχή τοῦ κάθε ἀνθρώπου στό ἔργο τῆς σωτηρίας. Τήν εύθύνη καί τό μόχθο, γιά τήν οἰκείωση τῆς Χάρης τοῦ Σταυροῦ.

Ολα στήν Ἔκκλησία εἶναι δωρήματα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά σέ ὅλα τά δωρήματα τοῦ Θεοῦ φτάνουμε μέ τόν ἀγώνα καί μέ τήν ἀσκησην. «Οὐδείς στρατευόμενος ἔμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματίαις, ἵνα τῷ στρατολογίσαντι ἀρέσῃ. ἐάν δέ καί ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐάν μή νομίμως ἀθλήσῃ» (Β' Τιμοθ. 8' 4, 5). Αὐτή τήν τυπολογία τή συναντάμε στά κείμενα τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἀλλά τή βρίσκουμε καί σέ ὅλο τό θησαύρισμα τῆς Πατερικῆς γραμματείας. Καί, προπαντός, τήν ἀνακαλύπτουμε στά ζωντανά καί ἐπιβλητικά παραδείγματα τῶν ἀγίων μας.

Τό ἀγώνισμα τοῦ δρόμου προσδιορίζει τή μιά κατεύθυνση τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα μας. Ἡ ζωή μας δέν εἶναι ἔνα τυχαῖο συμβάν,

πού ἔξαντλεῖται στίν τυχαία διάθαση ἀπό τή γέννηση στό θάνατο. Εἶναι ἀγώνας δρόμου πρός τήν αἰωνιότητα. «Ἄγωνίζου τόν καλόν ἀγῶνα τῆς πίστεως ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθης καὶ δμοδόγησας τήν καλήν δμοδογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων» (Α' Τιμοθ. στ' 12). «Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μέν τρέχουσιν, εἷς δέ λαμβάνει τό βραβεῖον; οὕτω τρέχετε, ἵνα καταλάβητε» (Α' Κορινθ. θ' 24).

Ενα δεύτερο ἀγώνισμα, ἡ «ἄρση τῶν βαρῶν», ἀναφέρεται στά κείμενα τῶν Γραφῶν, γιά νά δώσει τή διάσταση τῆς ἡρωϊκῆς ἄρσης τῶν βαρῶν τῆς ζωῆς. Τοῦ μόχθου καὶ τοῦ πόνου. Καί μάλιστα, ὅχι μόνο τοῦ προσωπικοῦ μας μόχθου καὶ πόνου, ἀλλά καὶ ὅλων τῶν ἀδελφῶν μας. «Ἀλλήλων τά βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τόν νόμον τοῦ Χριστοῦ» (Γαλάτ. στ' 2). Ή ἀδελφική, ἀγαπητική παρουσία, εἶναι ἔμπον συμμετοχή στόν πόνο καὶ στήν δύνη τοῦ ἀνθρώπου, πού ὑποφέρει καὶ στενάζει δίπλα μας. Εἶναι συμπαράσταση καὶ συναντίληψη στήν ἄρση τοῦ σταυροῦ.

Καί ἡ ἄσκηση στόν ἀγιασμό. Τό μέγιστο καὶ εὐγενέστατο ἀθλητικό. Κανείς δέν μπορεῖ νά τό ἀγνοήσει. Οὕτε νά τό σπρώξει ἔξω ἀπό τό γήπεδο τῆς καθημερινῆς μας προσπάθειας. «Πᾶς δέ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μέν ἵνα φθαρτόν στέ-φανον λάβωσιν, ἥμεῖς δέ ἄφθαρτον» (Α' Κορινθ. θ' 25). «Ἐγώ τοίνυν οὕτω τρέχω, ώς οὐκ ἀδύλως, οὕτω πυκτεύω, ώς οὐκ ἀέρα δέρων, ἀλλ' ὑποπιάζω μου τό σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κυρύζας αὐτός ἀδόκιμος γένωμαι» (Α' Κορινθ. θ' 26, 27).

Προκαλεῖ μελαγχολία τό γεγονός, ὅτι ἡ ἐποκή μου ὑπηρετεῖ μέ πάθος τήν ἀθληση του σώματος, ἀλλά ἀγνοεῖ προκλητικά τήν ἀθληση τῆς ψυχῆς. Ἐκδαπανᾶται στήν δργάνωση τῆς Ὄλυμπιάδας τῆς σωματικῆς ἄμιλλας καὶ λησμονεῖ τήν ψυχική γυμνασία, πού ἀναδεικνύει τήν προσωπικότητα καὶ τεχνουργεῖ τήν ἀγιασμένην ὑπαρξην. Ή περιφρονητική αὐτή στάση δέν εἶναι δίχως συνέπεια. Εἰσάγει τό δικασμό τῆς ἀνθρώπινης ὁντότητας. Τή θεοποίηση τοῦ κορμιοῦ καὶ τήν ἔξουδετέρωση τῶν πνευματικῶν δυνάμεων. Τή θωπεία καὶ τήν ἔξυπρετηση τοῦ γνίνου στοιχείου καὶ τόν πλήρη ἀφανισμό τῆς ψυχῆς, πού σηματοδοτεῖ τήν ὑπαρξην. Ἀπό κεῖ καὶ πέρα ἡ ὀδίσθηση στό μηδενισμό ἡ στή στείρα σαρκολατρεία εἶναι τό ἀναμενόμενο σύμπτωμα. Ό ἐκβαρβαρισμός τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ. Ό ἀφανισμός τῆς πνευματικῆς ὥραιότητας.

Πρόσφατο δημοσίευμα ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδας μέ συγκλόνισε. Πέρασε στή στήλη «Πρόσωπα καί προσωπεῖα» τῆς ἐφημερίδας «Ἐλεύθερος Τύπος» τήν Τρίτη 13 Ιανουαρίου 2004. Καί ἀναφέρεται στή μετάλλαξη τῆς ζωῆς τοῦ παλαιόμαχου Ἀργεντινοῦ ποδοσφαιριστή Μαραντόνα. Τοῦ ἀνθρώπου, πού, παθιασμένος, δόθηκε στό ἄθλημα καί ἔχασε τήν ὑπαρξήν. Τό μεταφέρω δλόκληρο: «Ντιέγκο Μαραντόνα,... ὁ μεγαλύτερος ἄσος τῆς μπάλας δλῶν τῶν ἐποχῶν, “ἔγινε” θεατρικό μιούζικαλ μέ τίτλο “Νούμερο δέκα: Μεταξύ παραδείσου καί κολάσεως”. Στήν παγκόσμια πρεμιέρα, τό βράδυ τοῦ περασμένου Σαββάτου στό Μπουένος “Αἰρες, δέν ἔπειτε καρφίσα. Βγαίνοντας, οἱ περισσότεροι θεατές εἶπαν δτὶ σοκαρίστικαν ἀπό τόν ὡμό τρόπο μέ τόν δοποῦ παρουσιάστικαν οἱ λεγόμενες “σκοτεινές πλευρές” τῆς ζωῆς τοῦ μεγάλου ποδοσφαιριστή. Σμίγοντας μύθο μέ πραγματικότητα, τό ἔργο ἐμφανίζει τόν Μαραντόνα νά συμμετέχει σέ σεξουαλικά δργια, νά πλακώνεται στό ξύλο μέ παπαράτσι καί νά ἐπιτίθεται ἐναντίον τοῦ πρίγκηπα Καρόλου καί ἐνός διεφθαρμένου Ἀργεντινοῦ προέδρου. Τά τελευταία 4 χρόνια ὁ Μαραντόνα περνᾶ τόν περισσότερο χρόνο του στήν Κούβα, προσπαθώντας νά ἀποτοξινωθεῖ ἀπό τά ναρκωτικά. Δέν παρέστη στήν πρεμιέρα τοῦ μιούζικαλ, ἀλλά οἱ παραγωγοί εἶπαν δτὶ ἔδωσε τήν ἔγκρισή του προτοῦ παιχθεῖ καί θά ἔχει καί ἔνα σεβαστό ποσοστό ἀπό τίς εἰσπράξεις. Τό φινάλε τοῦ ἔργου εἶναι μελαγχολικό. ‘Ο Μαραντόνα γονατισμένος στή μέσην ἐνός γηπέδου, νά ἀπευθύνεται στόν Θεό καί νά τοῦ λέει: “Τί νά τό κάνω πού μ’ ἔκανες τόν καλύτερο ποδοσφαιριστή στόν κόσμο δταν δέν εἶμαι εύτυχισμένος;».

Κάπου πρέπει νά σταματήσει ἡ ἐποχή μου τόν μονόπλευρο καί ξέφρενο ὑπερτονισμό τῆς ἄθλησης τοῦ κορμοῦ. Καί νά ὑπηρετήσει στό σύνοδό της καί στήν καθολική ὁμορφιά της τήν ἀνθρώπινη ὑπαρξήν. Νά διατηρήσει τήν ἄσκηση τοῦ σώματος. Ἀλλά νά δρομολογήσει, μέ συνέπεια καί φόβο Θεοῦ, καί τήν ἄσκηση καί τήν ἔξευγενισμό τοῦ πνεύματος. «Τοιγαροῦν καί ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὅγκον ἀποθέμενοι πάντα καί τήν εὐπερίστατον ἀμαρτίαν, δι’ ὑπομονῆς τρέχομεν τόν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τόν τῆς πίστεως ἀρχηγόν καί τελειωτήν Ἰησοῦν,...» (Ἐθρ. 1β' 1-2).

8. «Ἐκ τῶν λόγων σου...».

Ἄγαπητέ Χριστόδουλε,
«Ἐκ τῶν λόγων σου κρινῶ σε...».

1 Κοινός τόπος καί παγιωμένη πεποίθηση, πώς, κατά τὴν ἀσκηση τῶν καθηκόντων σου, δουλεύεις μεθοδικά τὴν τέχνη τῆς ἵντριγκας καί ὑποκύπτεις ἀδιαμαρτύρητα-συχνά καί ἀνεξήγητα ταπεινωτικά-στή δόλια ὕφανση τῆς. Κοινός τόπος, ἀκόμα καί ἔξ Ἰσου παγιωμένη πεποίθηση, πώς, κατά τίς κρίσιμες στιγμές τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου, προκρίνεις καί προωθεῖς, σὲ περιωπή ἀνώτατης ἡγεσίας, πρόσωπα στιγματισμένα γιά τὴν ἀνεντιμότητά τους ἥ, ἀκόμα καί γιά τὴν προδοσία τοῦ ἥθους τους.

Ἐκεῖνοι, πού παρακολουθοῦν ἀπό κοντά τὸ βηματισμό σου, ζυγίζουν προσεκτικά τίς πρωτοβουλίες σου καί ψυχογραφοῦν διακριτικά τὴν ἐπλεγμένη ὁμάδα τῶν συνεργατῶν σου. Καί ὅταν μιλοῦν καί ὅταν ἀποφαίνονται, ἐκδιπλώνουν τσεκαρισμένα στοιχεῖα. Ἡ μαρτυρία τους διασταυρώνεται μέ

τά ντοκουμέντα. Καί τό προφίλ σου, πού εἰσφέρουν στὴν τράπεζα τῆς κοινῆς ἀνησυχίας, εἴναι διαμετρικά ἀντίθετο ἀπό τό προφίλ, πού ἰχνογραφεῖ ἡ πληρωμένη ὁμάδα τῶν ἐπικοινωνιολόγων σου.

Ἐγώ, χαράσσοντας τοῦτες τίς γραμμές, θά ἀφήσω στό περιθώριο τὸν ὅγκο τῶν στοιχείων, πού διαβιβάζονται καθημερινά (τηλεοπτικά, δημοσιογραφικά ἥ ψυθιριστά) στίς ἀνήσυχες ἀκοές τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος καί γίνονται πυροκροτητές σοβαρότατου προβληματισμοῦ. Καί θά κάνω αύτῇ τὴν ὑπέρβαση, ὅχι γιατί θεωρῶ τά στοιχεῖα ἀνεπαρκῆ, ἀλλά γιατί πρόσφατες δικές σου ἀποκαλύψεις ἐκπομάτισαν τό βόθρο τῆς ἔσχατης ἐκκλησιαστικῆς διαπλοκῆς καί ἐπνιξαν, κατά κυριολεξία, τίς ταλαιπωρημένες καί ὀπορημένες συνειδήσεις.

❀ ❀ ❀ ❀ ❀

2 Ἡ ὁμολογιακή σου ἀνακοίνωση, πού θά τή δημοσιοποιήσω καί θά τὴν ἐπικαλεσθῶ, ἀποτελεῖ τμῆμα

της είσιγησής σου, μέ τήν όποια ἀνοιξες τή δραματική καί καταλυτική Συνεδρίαση τῆς 'Ιεραρχίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος κατά τήν ἀποφράδα ἡμέρα τῆς 26ης 'Απριλίου 2004. Μέ ἐκνευρισμό, πού ἀποτυπώθηκε ἀκόμα καί στό γραπτό κείμενό σου, ἀράδιασες τίς φανερές καί τίς μυστικές διαβουλεύσεις ἀνάμεσα στήν 'Αθήνα καί στό Φανάρι, γιά τήν ἀποσόβηση τοῦ σχίσματος. Γιά νά κρίνει κανείς στό σύνολό του αὐτό τό κείμενο, μέ τήν ἀπαραίτητη σοβαρότητα καί μέ ἐλαχιστοποίηση τοῦ ἐνδεχόμενου λάθους, θά πρέπει νά ἔχει στά χέρια του καί τήν ἀποψη τῆς ἄλλης ὅχθης. Τήν ἀπεικόνιση τῶν περιστατικῶν, ὅπως τά ἔζησαν καί τά ἀρχειοθέτησαν οἱ πατριαρχικοί συνομιλητές. Καί ἐγώ δέν μπαίνω, πρός τό παρόν, σ' αὐτή τή δοκιμή. Ξεχωρίζω μιά παράγραφο, πού, μέσα στή ροή τῆς περιγραφῆς της, ἀποκαλύπτει μιά ἀπερίγραπτης ὀλκῆς ἀπάτη.

Εἶ πες, λοιπόν, μπροστά στή 'Ολομέλεια τῆς 'Ιεραρχίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος:

«5. Τήν 2-2-2004 μετέβησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν οἱ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. 'Ανθιμος καί Βεροίας κ. Παντελεήμων, μεθ' ὅμαδος νομικῶν τοῦ περιβάλλοντος τοῦ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως ἰσχυριζομένων ὅτι κατέχουν σχέδιον λύσεως τοῦ προβλήματος τυχόν ἥδη τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Παναγιωτάτου.

Τό σχέδιον περιελάμβανε τήν ἔξῆς πρότασιν.

“Η Ἐκκλησία τῆς 'Ελλάδος δηλοῦ ὅτι ἐφαρμόζει τήν Πατριαρχικήν Πρᾶξιν τοῦ 1928 συμφώνως πρός τό περιεχόμενόν της, εἰς τήν συγκεκριμένην

περίπτωσιν συμφώνως πρός τόν Ε'' "Ορον αὐτῆς εἰς τά πλαίσια τοῦ Συντάγματος καί τῶν Νόμων. Ἀποστέλλει τόν Κατάλογον συμφώνως πρός τό ἀρθρον 17 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος διά τά καθ' 'Υμᾶς".

Συμφώνησα ἀμέσως μέ τό περιεχόμενον τῆς προτάσεως, πολλῷ μᾶλλον διότι εἴχον τήν διαβεβαίωσιν ὅτι καί ὁ Παναγιώτατος τήν ἔχει ἥδη ἐγκρίνει.

Παρά ταῦτα ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Παναγιώτατος δέν εἴχε συμφωνήσει. Διότι κατά τάς συνομιλίας πού διεξήχθησαν ἐπί τόπου ἡ πατριαρχική πλευρά διέγραψεν ἐκ τῆς προτάσεως πᾶσαν ἀναφοράν εἰς τό Σύνταγμα, τούς Νόμους καί τόν Καταστατικόν Χάρτην. Ἡ δέ συνελθοῦσα ἐνταθθα ΔΙΣ τῆς 4-2-04 ἀπέρριψε τό οὕτω διαμορφωθέν κείμενον».

‘Η ἀνακοίνωσή σου αὐτή εἶναι τρομακτική. Ἀποτελεῖ βόμβα στά θεμέλια τῆς συνοδικότητας. Εύτελισμό τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος καί ὑποβάθμιση τῆς Συνοδικῆς διάσκεψης στό ἐπίπεδο τῆς ἀγοραίας διαπάλης. Ὁμολόγησες καί διακήρυξες στήν 'Ιεραρχική Συνέλευση καί, κατά προέκταση, πρός κάθε κατεύθυνση, πρός πιστούς καί ἀπιστους, «'Ἐλλησί τε καί βαρβάροις, σοφοῖς τε καί ἀνοήτοις», ὅτι ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως 'Ανθιμος, Ἐπίσκοπος τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος καί μέλος τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς 'Ιεραρχίας, ἔκανε χοντρή ἀπάτη. Πῆγε στήν Κωνσταντινούπολη ὡς διαπραγματευτής (ποιός ἀραγε τοῦ ἔδωσε τήν ἐντολή;) καί, γυρίζοντας πίσω, δέν ἐνημέρωσε μέ ἐντιμότητα τούς ὑπεύθυνους τῶν 'Αθηνῶν καί δέν κατέθεσε ἀτόφια τήν πα-

τριαρχική πρόταση, άλλα τήν πλαστογράφησε καί τήν άλλοιώσε. Τήν άπόρριψη τοῦ Πατριάρχη τήν μετονόμασε σέ ἔγκριση. Καί τό κείμενο, πού δέ σφραγίστηκε μέ τήν ἐπιδοκιμασία τοῦ Φαναρίου, τό βάπτισε «κείμενο κοινῆς ἀποδοχῆς».

3 Γιά κείνους, πού γνωρίζουν καλά τόν κ. "Ανθίμο καί τίς φιλόδοξες διαπλοκές του, ἡ πράξη αὐτή καταθλίβει, άλλα δέν αἴφνιδιάζει. 'Ο ρασιοφόρος αὐτός δέν ἔχει φραγμό στήν ἀναρριχητική του ὁρμή καί δέν ὑπολογίζει μήτε Ἱερούς Κανόνες, μήτε κανόνες ἀξιοπρεπούς συμπεριφορᾶς.

"Ολοι γνωρίζουν πῶς ἔφτασε, μέ τό ώμόφορο καί τήν ἐπισκοπική πατερίτσα, στήν ἀκριτική Μητρόπολη τῆς Ἀλεξανδρούπολης. Πάτησε στό πτῶμα ἐνός ἀγίου Ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ μακαριστοῦ Κωνστάντιου, πού ἡ φυσιογνωμία του καί τό ὄνομά του ἔχει περάσει στά είκονοστάσια τῶν αἰματόβρεχτων Καλαβρύτων, τῆς ἀνατολικῆς Μακεδονίας καί τῆς ἡρωϊκῆς Θράκης μας. Τόν ἰεραπόστολο αὐτό τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀνυστερόβουλης προσφορᾶς, τό λευκασμένο γέροντα καί πνευματικό πατέρα, πού τόν ἀποδέχτηκε καί τόν ἀνταγάπησε ὁ λαός, τόν ἀπόκοψε ἀπό τό ποίμνιό του ὁ Σεραφείμ μέ τό δίφος τοῦ δικτάτορα Ἰωαννίδη καί τόν ἔξορισε. Καί, στή συνέχεια, ὁ "Ανθίμος, δίχως νά σεβαστεῖ τό λευκό πρόσωπο καί δίχως νά ὑπολογίσει τίς ἐπιταγές τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ἔτρεξε νά καθήσει στό θρόνο του καί νά παραστήσει τόν Μητροπολίτη τῆς Ἀλεξανδρούπολης.

Καί τώρα, τριάντα ὥλοκληρα χρόνια μετά τήν πράξη του αὐτή, διψασμένος

γιά περισσότερη δόξα καί γιά εύρυτερη ἔξουσία, ἔβαλε στό μυαλό του τήν είκόνα τῆς πολύφερνης νύμφης τοῦ Θερμαϊκοῦ, τή Θεσσαλονίκη καί κίνησε ἀγώνα μεγάλο γιά νά τήν κατακτήσει.

Οἱ διαρροές τῶν πληροφοριῶν ἀπό τό Συνοδικό Μέγαρο, διαβεβαίωναν, φίλε μου Χριστόδουλε, πώς καί σύ, πρίν ἀπό χρόνια, εἶχες ὑποσχεθεῖ πώς θά στήριζες τή μετάθεσή του στή Θεσσαλονίκη, ἀν συνοδοιποροῦσε στούς σχεδιασμούς σου. Καί ὅλες αὐτές οἱ πληροφορίες εἶχαν βγεῖ στά τρίστρατα, πολύ πρίν κλείσει τά μάτια του ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων. Βλέπεις, οἱ διαπλοκές καί οἱ δοσοληψίες δέ σέβονται μήτε τίς προσωπικότητες, μήτε τή ζωή, μήτε τό θάνατο. «Ἡ πτώση σου, ἀνύψωσή μου». Καί «ὁ θάνατός σου, ζωή μου».

Μετά τήν ἔκδημία τοῦ Παντελεήμονα, δημιουργήθηκε ἡ γνωστή ἐμπλοκή. "Αρχισαν οἱ διαβουλεύσεις μέ τούς παράγοντες τοῦ Πατριαρχείου καί οἱ ἀντιπαραθέσεις. Δέ θά μπῶ στήν ούσια τοῦ προβλήματος. Θά ὑπογραμμίσω μόνο, ὅτι τήν εὐθύνη τῶν διαπραγματεύσεων τήν εἶχε ἡ Ἱερά Σύνοδος. Κανένας ἄλλος δέν ἐδικαιοῦτο νά παρεμβληθεῖ καί νά παίξει τό ρόλο τοῦ μεσολαβητή. 'Οστόσο, ὁ κ. "Ανθίμος βρέθηκε, αὐτόβουλα, σέ κορυφαία ἀρμοδιότητα καί ἀρχισε τά σούρτα-φέρτα στήν Κωνσταντινούπολη.

"Ο ἵδιος, στό τεῦχος τοῦ Ἰανουαρίου-Φεβρουαρίου τοῦ περιοδικοῦ του «Γνωριμία», διμολογεῖ, ὅτι ἡ ἀποστολή τοῦ μεσάζοντα δέν τοῦ ἀνατέθηκε ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο. 'Απλά καί μόνο, εἶχε τή δική σου ἔγκριση.

Γράφει: «Μία πρωτοβουλία πού ξε-

κίνησε μέ τήν προτροπή λαϊκῶν ἀδελφῶν καὶ τήν ἐμπιστοσύνη των πρός τήν ταπεινότητά μου, ἀφοῦ ἔτεθη ὑπό τήν ἔγκριση τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ἔξελίθη σὲ πολλές, ἀγαθῆς προθέσεως, ἐνέργειες μέ ἐπισκέψεις στό Φανάρι. Συγκεκριμένα, κατά τόν μῆνα Φεβρουάριο, ἐπραγματοποίησα τρία ταξίδια μεταξύ Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ Κωνσταντινούπολεως, συμμετέχοντος εἰς αὐτά καὶ στίς ἀντίστοιχες διαβουλεύσεις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παντελεήμονος, μέλους τῆς ΔΙΣ».

Συγκρίνοντας, φίλε Χριστόδουλε, τή δική σου ἀνακοίνωση στή Συνέλευση τῆς Ἱεραρχίας μέ τό παραπάνω δημοσίευμα τοῦ "Ανθιμού, βγάζει κανείς κάποια συμπεράσματα, ὅχι μικρῆς ἐμβέλειας.

1. 'Ο "Ανθιμος κινήθηκε αύτοβούλως. Ή πρωτοβουλία του «ξεκίνησε μέ τήν προτροπή λαϊκῶν ἀδελφῶν καὶ τήν ἐμπιστοσύνη των πρός τήν ταπεινότητά» του(!!). Καί κουβάλησε στήν Ἀθήνα μιά ἀπάτη. Δηλαδή μιά συμφωνία μέ τόν Πατριάρχη, πού δέν ἦταν συμφωνία. Τά κίνητρά του ὑπῆρξαν προφανή. Τόν ἔκαιγε ἡ ἀγωνία νά κατατίσει τή Θεσσαλονίκη. Καί φοβόταν, μήπως οἱ διαπραγματεύσεις, ἐρήμην του, λοξοδρομοῦσαν καὶ τόν ἄφηναν μόνο στή στροφή τῆς ὄνειρεμένης πομπῆς. "Ηθελε, μέ ὅποιοδήποτε τρόπο, νά μπεῖ στό κλειστό κύκλωμα τῶν συνεννοήσεων καὶ τῶν διαπραγματεύσεων. Νά ἐνημερώνεται, ἀπό πρῶτο χέρι, γιά τίς κινήσεις τῶν ἀντίδικων παρατάξεων. Καί νά ἔχει τή δυνατότητα νά παρεμβαίνει, γιά νά σπρώχνει τό ἄρμα στήν ἐπιθυμητή κατεύθυνση.

'Η δική σου συγκατάθεση τοῦ δόθη-

κε ἐκ τῶν ὑστέρων. Καί ἡ Ἱερά Σύνοδος δέν εἶχε καμιά ἀνάμειξη σ' αὐτή τή συγκατάθεση. Δέν ἔλαβε γνώση. Καί δέν τήν ψήφισε.

2. "Ενα δεύτερο ἔξαγόμενο, ἀπό τήν παράλληλη μελέτη, εἶναι πώς ἡ ἀπάτη διαπράχθηκε κατά τό πρῶτο ταξίδι. 'Ο "Ανθιμος γράφει: «κατά τόν μῆνα Φεβρουάριο, ἐπραγματοποίησα τρία ταξίδια μεταξύ Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ Κωνσταντινούπολεως...».

Καί σύ ἀνακοινώνεις στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας:

«Τήν 2-2-2004 μετέβησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν οἱ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. "Ανθιμος καὶ Βεροίας κ. Παντελεήμων...».

"Αρα, τό πρῶτο σχέδιο, πού σοῦ παρουσίασε ὁ κ. "Ανθιμος, μέ τήν ἔνδειξη, πώς ἔχει τή σύμφωνη γνώμη τοῦ Πατριάρχη, ἥταν δική του κατασκευή καὶ δέν εἶχε τή συγκατάθεση τῆς ἀντίπερα ὅχθης.

Τό παράδοξο, τό ἀνεξήγητο καὶ τό δραματικό, ἀγαπητέ Χριστόδουλε, εἶναι, πώς, ἀκόμα καὶ μετά τήν ἔξακριβωση τῆς ἀπάτης, σύ συνέχισες νά διατηρεῖς τόν κ. "Ανθιμο, τόν ἐμπνευστή καὶ δράστη αύτῆς τῆς ἀδικης πράξης, στή θέση τοῦ διαπραγματευτή. 'Ο ἴδιος ἀναφέρει, ὅτι μόνο κατά τό μήνα Φεβρουάριο πραγματοποίησε τρία(3) δρομολόγια στήν Κωνσταντινούπολη. "Εκανε συνεννοήσεις. Καί κουβαλοῦσε πίσω σχέδια ἐπίλυσης τῆς κρίσης.

'Ανάμεσα στά θέματα, πού διαπραγματεύτηκε καὶ πού κατάφερε νά κάμψει τήν πατριαρχική ἀδιαλλαξία, ἥταν ἡ παράκαμψη τοῦ ὄρου τῆς Πράξης τοῦ 1928, πού ἀπαγορεύει τίς μεταθέσεις, είδικά καὶ μόνο γιά τή Μητρόπολη Θεσσαλονίκης, ὥστε νά ἀνοίξει διά-

πλατα ό δρόμος γιά τή δική του μετάθεση.

Πώς νά έρμηνεύσει κανείς τή δική σου στάση; Διατηρώντας τόν πρωτεργάτη τής άπατης στήν εύασθητη άποστολή τοῦ διαπραγματευτή έξοφλούσες γραμμάτια; "Η τόν άνάγκαζες νά αύτοδεσμευθεῖ καί νά σέ άκολουθήσει σέ όποιαδήποτε παράφρονη έκστρατεία σου;

Γιά τήν έμπιστοσύνη σου στόν έργατη τής άπατης χρωστᾶς μιά έξήγηση στόν άνησυχο λαό τοῦ Θεοῦ καί στήν έρευνητική σκαπάνη τής ιστορίας.

* * * *

4 Γεγονός είναι, πώς στό σῶμα τῆς ιεραρχίας, ίσως γιατί διέρρευσε τής άπατη, ίσως γιατί οί ύποψίες τής ίδιοτέλειας διογκώθηκαν, δημιουργήθηκε άναταραχή. Καί πολλοί ιεράρχες έκφράστηκαν άνοιχτά καί δημόσια, στιγματίζοντας τήν άλαζονεία καί τήν ίδιοτέλεια τοῦ συναδέλφου τους "Ανθιμού.

'Εκεῖνος, ένοχλημένος, άλλά όχι διδαγμένος, βιάστηκε νά διαμαρτυρηθεῖ δημόσια γιά τόν φόγο, πού τοῦ έπιφύλαξαν οί συνιερουργοί του καί, κατά προέκταση, καί πολλά έντιμα μέλη τής έλληνικής κοινωνίας.

Τή διαμαρτυρία του τή διαβάσαμε στήν «Κυριακάτικη 'Ελευθεροτυπία» τής 22ας Φεβρουαρίου 2004, μόλις ένα είκοσαήμερο μετά τή διάπραξη τής άπατης.

'Εκεῖ μεταφέρεται ή ένόχληση πολλῶν Μητροπολιτῶν, άλλά καί ή δήλωση διαμαρτυρίας τοῦ κ. "Ανθιμού. Διαβάζουμε:

«'Από δρισμένους Μητροπολίτες θεωρεῖται πάντως ότι ό 'Αλεξανδρουπόλεως άναμείχθηκε σ' αύτή τήν φάση

τῶν διεργασιῶν διότι άποβλέπει στή μετάθεσή του στή Μητρόπολη Θεσσαλονίκης.

"Άν, βέβαια, έπιτύχει ή πρωτοβουλία του, είναι λογικό νά συμβεῖ κάπι τέτοιο, ώς άνταρμοιβή τῶν προσπαθειῶν του. "Ομως ό ίδιος ό ιεράρχης μᾶς είπε: "Μόνον άνθρωποι πού δέν μέ γνωρίζουν θά μποροῦσαν νά τό ύποθέσουν. Ήγώ, έγγραφως πρός τόν άρχιεπίσκοπο, έχω δηλώσει ότι ή προσπάθειά μου είναι έξω άπό κάθε ίδιοτέλεια. Άλλα καί ένώπιον τοῦ Πατριάρχη, τῶν συνεργατῶν του καί τοῦ Μητροπολίτη Βεροίας Παντελεήμονα έκανα τήν ίδια δήλωση"».

Τρεῖς μῆνες, μετά τή δήλωση αύτη, ή κ. "Ανθιμος, μέσα σέ άτμοσφαιρα άμφισβητήσεων καί όξύτατης άντιπαράθεσης, είσεπραξε τό έπαθλο τῶν άγώνων του. Ψηφίστηκε Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. Καί, όπως τό γνωρίζει άκόμα καί ό τελευταῖος νεωκόρος τής 'Αλεξανδρούπολης καί ό χτεσινός ρασιφόρος τής Έκκλησίας τής Έλλάδος, ό «άνιδιοτελής» "Ανθιμος φίλησε πολλές ποδιές καί παρακάλεσε έχθρούς καί φίλους νά τοῦ προσφέρουν τήν ψῆφο τους, γιά νά άναδειχθεῖ «Παναγιώτατος». Ή έκλογή του δέν ήρθε έξ ούρανοῦ, μέ τόν παρεμβατικό φωτισμό τοῦ Παναγίου Πνεύματος. "Ήταν άποτέλεσμα σκληρής συναλλαγῆς καί άσύτολη παραβίαση καί τῶν ιερῶν Κανόνων καί τής σχετικῆς διάταξης τοῦ θεμελιακοῦ Νόμου τής Έκκλησίας, τοῦ Καταστατικοῦ Της Χάρτη, πού καί σύ, άγαπητέ Χριστόδουλε καί ό "Ανθιμος ίσχυρίζεστε, κατά τίς δημόσιες έμφανσεις σας, ότι τόν έφαρμόζετε άπαρέγκλιτα.

Κατά τήν κρίσιμη στιγμή, ή άνιδιοτέ-

λεια ἀποδείχθηκε ἰδιοτέλεια. Τό ἐνδιαφέρον γιά τήν ἐπίλυση τοῦ γόρδιου δεσμοῦ ἀποκαλύφθηκε χοντρός καὶ ὁξεστος ἀτομισμός. Τά παχειά λόγια ἔξελίχθηκαν σὲ μιὰ δεύτερη, ἀξιοδάκρυτη καὶ ἀξιοκατάκριτη ἀπάτη.

Στή μηνιαίᾳ ἐφημερίδα «Στύλος τῆς Ὀρθοδοξίας» καὶ στό φύλλο τοῦ Ἀπριλίου, πού εἶχε ἐκδοθεῖ πολὺ πρίν ἀπό τήν πραξικοπηματική ἐκλογή τῆς 26ης τοῦ ἵδιου μήνα, διαβάσαμε ἔνα ἰδιαίτερα σημαντικό ψυχογράφημα τοῦ κ. "Ανθιμού.

«...Ἄλλοιῶς πῶς εἶναι δυνατόν νά ἔρμηνευθοῦν οἱ παρασκηνιακές διεργασίες, στίς ὅποιες δυστυχῶς συμμετέχει καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος(!) γιά νά ἐπιτευχθεῖ μετάθεση βορειοελλαδίτη Μητροπολίτη στήν «πλούσια» Μητρόπολη Θεσσαλονίκης... Ὁ ἵδιος ὁ ὑπό μετάθεση μητροπολίτης θεωρεῖ βεβαία τήν μετακίνησή του, πού προϋποθέτει καὶ τήν ἔγκριση τοῦ Φαναρίου. Καί γι' αὐτό λέγεται πώς ἀποχαιρέτησε τούς ἴερεῖς καὶ τά στελέχη του, σέ πρόσφατη σύναξη, πού εἶχε. Τούς εὐχαρίστησε γιά τή συνεργασία καὶ τούς ἐπισήμανε πώς θά διατηρεῖ ἐπαφή μαζί τους καὶ ἀπό τή θέση... τοῦ "Παναγιωτάου"!....».

Στημένη καὶ καλά σκηνοθετημένη ἡ προώθηση τοῦ "Ανθιμού στήν καθέδρα τοῦ «Παναγιωτάου». Συσκηνοθέτης καὶ συνένοχος καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος. Ὁ δημοσιογράφος, πού ἀνασύρει τό παραπέτασμα καὶ ἀφίνει νά φανεῖ ἡ διεργασία τοῦ παρασκηνίου, νά ἐννοεῖ, ἀραγε, ὅτι ἡ ἀρχιεπισκοπική συμμετοχή ἐπεκτείνεται καὶ στή σκηνοθεσία τῆς ἀπάτης; "Οτι τό χοντρό ψέμα, πού εἶπε ὁ "Ανθιμος στή Σύνοδο τῶν Ἀθηνῶν, τό εἶπε σέ συμ-

φωνία καὶ σέ συνεργασία μέ τόν Πρόεδρο Χριστόδουλο;

Αύτό θά μείνει ὡς ἐρωτηματικό, πού θά ροκανίζει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ στήν ἐντιμότητα καὶ στήν ἀξιοπιστία τοῦ προκαθήμενου τῆς ἐλληνικῆς Ἑκκλησίας καὶ θά δικαιώνει τήν ποινή, πού τοῦ ἐπιβλήθηκε ἀπό τή διευρυμένη Σύνοδο τοῦ Φαναρίου.

* * * *

5 Γιατί, πῶς νά τό κάνουμε, φίλε Χριστόδουλε, κανένας δέν μπορεῖ νά ἔξηγήσει, αὐτό, πού ἔγινε κατά τήν ἀποφράδα μέρα τῆς 26ης Ἀπριλίου. Κατά τήν ἔναρξη τῆς Ἱεραρχικῆς Συνεδρίασης, σύ, ὁ πρόεδρος τοῦ Σώματος, διάβασες τήν εἰσήγησή σου καὶ ἀπαρίθμησες ὄλες τίς μεσολαβητικές προσπάθειες, πού ἔγιναν ἀπό τό Νοέμβριο τοῦ 2003 ἵσαμε τόν Ἀπρίλιο τοῦ 2004, γιά τήν ἔξομάλυνση τῆς ἀναταραχῆς ἀνάμεσα στίς δυό Ἑκκλησίες, τῆς Κωνσταντινούπολης καὶ τῆς Ἀθηνας. Καί ἔξέθεσες, μέ ἀκρίβεια καὶ τήν ἀπάτη, πού ἔγινε ἀπό τόν "Ανθιμο καὶ τήν δύμάδα του. Καί, ἀμέσως μετά ἀπό αὐτή τή δραματική ἀποκάλυψη, καθώς ἀνοιξες τή διαδικασία τῶν ἀρχιερατικῶν ἐκλογῶν, πρότεινες τόν "Ανθιμο, τόν πρωτεργάτη τῆς ἀπάτης, ώς τόν ἐκλεκτότερο καὶ ἀξιότερο γιά τή Μητρόπολη Θεσσαλονίκης.

"Η συμπεριφορά σου δέν ἔχει τό δμοιό της. "Αν κάποιος ἄλλος κατηγοροῦσε τόν "Ανθιμο, θά μποροῦσες νά ίσχυριστεῖς, ὅτι τόν συκοφαντεῖς καὶ ὅτι ἡ πρότασή σου γιά τήν ἐκλογή του καὶ τήν ἀναβάθμισή του ἀποτελεῖ μιὰ προσπάθεια ἀπεγκλωβισμοῦ του ἀπό τό κύκλωμα τῶν συκοφαντικῶν κατηγοριῶν. 'Άλλα, ὅταν, ἀνοίγοντας τήν αὐλαία τῆς Συνοδικῆς διάσκεψης,

κατήγγειλες σύ, αύτοπροσώπως, στήν δλομέλεια, άνοιχτά καί ύπευθυνα, τήν πράξη τῆς ἀπάτης, ποῦ βρήκες τό θάρρος καί πῶς στήριξες τήν πρότασή σου γιά τή μετάθεση τοῦ "Ανθιμού στή Θεσσαλονίκη;

Φαινόμενο ἀνεξήγητο. Διαδικασία σκοτεινή. Πράξη, πού θά στιγματιστεῖ σάν μιά δευτερη ἀπάτη. Ἐξαπάτηση δλόκληρου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος καί ἴδιαίτερα τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης, πού περίμενε νά δεῖ στό θρόνο τῆς τοπικῆς του ἐκκλησίας ἄνδρα τίμιο, ἀψεγάδιαστο καί ἔνο πρός τίς δολοπλοκίες τῶν ἐκκλησιαστικῶν παρασκηνίων.

Καί τό δεύτερο περίεργο καί ἀνεξήγητο. Στό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας βρέθηκαν Ἐπίσκοποι, πού ὁγνόσαν τήν ἀποκάλυψη τῆς σκανδαλωδέστατης ἀπάτης, δέχτηκαν τή δευτερογενή ἀνεξήγητη εἰσήγησή σου καί ἔρριξαν ψῆφο γιά τήν μετάθεση τοῦ "Ανθιμού στήν πολύφερνη νύμφη τοῦ Θερμαϊκοῦ. Ἡ ἐκλογὴ αὐτή σηματοδοτεῖ ἔνα ἐκχυδαϊσμό τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἥθους, μιά πράξη δλόκληρωτικοῦ ἀμοραλισμοῦ, ἔνα κραυγαλέο δεῖγμα, πώς ἡ ἡγεσία τῆς ἐκκλησίας μας νοσεῖ «πρός θάνατον».

Βέβαια, ἡ μιά ψῆφος, πού ἔφερε τόν "Ανθιμού στή Θεσσαλονίκη, εἶναι δική του. Ἔκεῖνος, μέ συνείδηση «ἡγεμονεύουσα»(!), ἔκρινε τόν ἐαυτό του ὡς τόν καταλλότερο γιά τήν κατάλληψη τοῦ θρόνου τῆς Θεσσαλονίκης.

'Η δεύτερη ψῆφος εἶναι δική σου, ἀγαπητέ Χριστόδουλε. Τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, πού ἀποκάλυψε τήν ἀπάτη καί, μετά, πρίν συμπληρωθεῖ ὥρα ἀπό τό στιγματισμό τοῦ ἐγκλήματος, ἔρριξε ψῆφο ἐπιδοκιμασίας τῆς χυδαίας αύ-

τῆς πράξης. Καί οἱ ὑπόλοιπες εἶναι τῶν κομπάρσων. Τῶν μιτροφόρων, πού ἔχουν ἀπεμπολήσει τό προνόμιο τῆς σκέψης καί τῆς προσωπικῆς ύπευθυνότητας καί πετοῦν τήν ψῆφο τους στό καλάθι τῆς διαπλοκῆς.

* * * *

6 Μέ πόνο ψυχῆς θά φέρω στή δημοσιότητα μιά παλιά συνομιλία μας μέ τόν κ. "Ανθιμο". Ἡθελα νά τήν ἀποσιωπήσω καί νά τήν παραδώσω, σφραγισμένη, στό ἀρχεῖο τοῦ τάφου. Ἄλλα τά τελευταῖα γεγονότα μέ ἀναγκάζουν νά τή φέρω στή συνείδηση καί στήν κρίση δλόκληρης τῆς ἐκκλησιαστικῆς Σύναξης.

Τέλος Μαΐου τοῦ 1974 συγκλήθηκε ἡ, κατά παράβαση τῶν Ἱερῶν Κανόνων, κολοβωμένη Ἱεραρχία, μέ Πρόεδρο τόν Σεραφείμ καί ἔκανε τίς πρῶτες ἀρχιερατικές ἐκλογές. Ἡταν ὅλες ἐκλογές «προκάτ». Προϊόντα σκληρῆς συναλλαγῆς. Σέ τέτοιο βαθμό, πού ἔνας ἀπό τούς παλιούς Ἱεράρχες, διάτοτε Μητροπολίτης Μυτιλήνης Ἰάκωβος, διαμαρτυρήθηκε, λέγοντας πώς εἶναι περιττή ἡ Συνεδρίαση τοῦ Σώματος, μιά καί οἱ ἐπιλογές καί οἱ τοποθετήσεις ἔχουν γίνει στό παρασκήνιο. Ὁστόσο, αὐτές οἱ ἐκλογές, ἀν καί εἶχαν τήν ἀνεξίτηλη ρετσινιά τῆς συναλλαγῆς καί τῆς Σιμωνίας, δέν εἶχαν ὅλες τόν ψόγο τῆς περιφρόνησης καί καταπάτησης τῶν Ἱερῶν Κανόνων, πού δέν ἐπιτρέπουν τήν ἐκλογή καί τήν ἐνθρόνιση Μητροπολίτη σέ ἐπαρχία, πού δέν Ἐπίσκοπός της ζεῖ.

Λίγες μέρες μετά τίς ἐκλογές αὐτές, μέ ἐπισκέφθηκε δέν "Ανθιμος". Ἡταν «κάτωχρος», «κατηφής» καί «κατώδυνος». Ἡ μεγάλη του λύπη ἦταν, πώς δέν κατάφερε, μέσα στόν κοσμογονικό σάλο,

νά άρπάξει τήν έπισκοπική πατερίτσα. "Άλλοι, «πρό αύτοῦ» κατέβηκαν στήν κολυμπίθρα τῆς έπισκοποποίησης. Αύτός έμεινε μέ τίς παραπλανητικές ύποσχέσεις τῶν ἐκλεκτόρων, μέ τό ἀδειο κουτί τῆς ἐλπίδας καί μέ τά φαλκιδευμένα ὄνειρα.

Μου ἔξιστόρησε, μέ πικρό γλωσσάριο, τήν κατάσταση. Καί κατέληξε: Μέ αύτές τίς συνθῆκες, πού δημιουργήθηκαν, μέ τήν ἐλεεινή συναλλαγή καί μέ τήν ἔξυπηρέτηση τῶν σκοπιμοτήτων, ὃν μοῦ γίνει πρόταση προαγωγῆς μου, θά τό σκεφθῶ πολύ ὃν θά τήν ἀποδεχθῶ.

Τόν κύτταξα ἐρευνητικά, ἀλλά δέν εἶπα τίποτα. Σεβάστηκα τόν ἀναβρασμό τῆς ψυχῆς του καί τήν πικρία του.

Δέν πέρασε μήνας καί ἔγινε τό μεγάλο «μπάμ». Τό σκάνδαλο, πού θά στιγματίσει αἰώνια τήν ἐκκλησιαστική διοίκηση τῆς περιόδου Σεραφείμ. Μέ πράξη αὐθαίρετη, δίχως τή διατύπωση κατηγορίας, δίχως τήν παροχή τοῦ θεμελιωδέστατου δικαιώματος τῆς ἀπολογίας, δίχως τή διεξαγωγή δίκης, ἀπομακρύνθηκαν βίαια οἱ δώδεκα Μητροπολίτες. "Ἐνας ἀπό αύτούς ἦταν καί ὁ ἄγιος γέροντας Κωνστάντιος, ὃ ἀλλοτε ἡρωϊκός ιεροκήρυκας τῆς Καβάλας καί τῶν Καλαβρύτων καί τότε Μητροπολίτης τῆς ἀκριτικῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀλεξανδρούπολης. Μέσα σ' αὐτή τή θολή ἀτμόσφαιρα τοῦ Κανονικοῦ ἐγκλήματος καί τῆς καθολικῆς κατακραυγῆς, ὃ "Ανθίμος ἔτρεξε νά καταλάβει τό θρόνο τοῦ ἡρωα Κωνστάντιου καί νά ύποδυθεῖ τό ρόλο τοῦ ποιμένα τῶν ψυχῶν.

Δέν τόν ἐνόχλησε ἡ ἐγκληματική καταπάτηση τῶν Ιερῶν Κανόνων. Δέν τόν ἀπέτρεψε ἀπό τή θρασύτατη είσβολή στήν ξένη πνευματική οἰκογένεια,

ἡ λευκασμένη, ἄσπιλη, μορφή τοῦ Μητροπολίτη τῆς Ἀλεξανδρούπολης Κωνσταντίου.

Συμπληρωματικά καί ὡς ὑστερόγραφο, ύπογραμμίζω καί τοῦτο. 'Ο τότε Μητροπολίτης Κοζάνης Διονύσιος, ὃ Ἐπίσκοπος, πού ἴσαμε κείνη τή στιγμή προωθοῦσε τόν "Ανθίμο στόν πυλώνα τῆς ἀρχιερωσύνης, σιχάθηκε κυριολεκτικά τή σπουδή τοῦ προστατευομένου του" Ανθίμου νά καταλάβει Μητρόπολη, πού δέν ἦταν κενή. Καί, σέ ἔνδειξη διαμαρτυρίας, ἀρνήθηκε νά λάβει μέρος στήν Ιερουργία τῆς χειροτονίας του.

7 Βέβαια, ἀγαπητέ Χριστόδουλε, σύ δέν διαθέτεις τή βούληση καί τήν παρρησία νά στιγματίσεις, ὅπως θά ὄφειλες, ἐκείνη τήν πράξη τοῦ κ. "Ανθίμου. Καί αὐτό, γιατί καί σύ «ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ». "Αρπαξες Μητρόπολη, πού δέν σου ἀνῆκε, δολοφονώντας ἐπισκοπικά τόν ἀμεμπτο Μητροπολίτη Ἡλία. 'Η ἀμνήστευση, ὅμως, καί τῆς δεύτερης ἀνέντιμης πράξης τοῦ "Ανθίμου, τῆς πρόσφατης ἔξαπάτησης τοῦ Σώματος τῆς Ιεραρχίας καί σου, τοῦ προέδρου της, προσωπικά, σέ ἀφήνει τελείως ἀκάλυπτο.

'Από δῶ καί πέρα, ὁ ἡρωας τῆς ἀπάτης θά προσφωνεῖται «Παναγιώτατος». Μαύρη, κατάμαυρη «παναγιότης». Καί σύ θά στιγματίζεσαι ἐφ' ὄρου ζωῆς καί στίς μελλοντικές, ίστορικές ἐκτιμήσεις τῆς σημερινῆς ἐπικαιρότητας, ὡς «συνεργός» καί «συνυπεύθυνος» τῆς ἀπάτης.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΕΤΕΡΟΚΛΗΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΕ ΚΟΙΝΟ ΠΑΡΟΝΟΜΑΣΤΗ

Με τὸ σημερινὸ σχόλιο θὰ ἀναφερθοῦμε σὲ δυὸ δημοσιεύματα γνωστῶν καθημερινῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, ποὺ κινοῦνται μάλιστα σὲ διάφορους πολιτικοὺς χώρους. Τὰ δυὸ αὐτὰ δημοσιεύματα εἶναι ἑτερόκλητα. «Ἡ μᾶλλον ἔμφανίζονται ως ἐτερόκλητα. Μὲ προσεχτικότερῃ ἀνάγνωσῃ καὶ μελέτῃ θὰ καταλήξει κανεὶς στὴ διαπίστωση ὅτι κινοῦνται στὸ αὐτὸ κλίμα καὶ ἔχουν κοινὸ παρονομαστῆ.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ φέρεται καταχωρισμένο στὴν ἐφημερίδα «ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» τῆς 9ης Μαΐου καὶ ἀπαυτὸ μεταφέρουμε ἔνα μικρὸ ἀπόσπασμα, κατὰ λέξη καὶ αὐτούσιο: «Στοὺς εὐεργέτες τοῦ Πατριαρχείου, στοὺς ὅποιους ἔχουν ἀποδοθεῖ καὶ τιμητικοὶ τίτλοι, διακρίνει κανεὶς τὰ ὄνόματα τοῦ Π. Ἀγγελόπουλου (ώς «Μεγάλου Λογοθέτη»), τοῦ Σωκ. Κόκκαλη (ώς «Λαοσυνάκτη»), τοῦ Δ. Κοντομηνὰ καὶ τοῦ Κ. Δαφέρμου (ώς «Μεγά-

λων Πρωτεκδίκων»), τοῦ Μ. Χατζηπατέρα (ώς «Ορφανοτρόφου»), τοῦ Μ. Λαιμοῦ (ώς «Σκευοφύλακα»), τοῦ Κ. Γουλανδρή (ώς «Μεγάλου Ἱερωμνήμονος»), τοῦ Α. Ποταμιάνου (ώς «Μεγάλου Δεσποτάτου») καὶ τοῦ Σπ. Λάτση (ώς «Ἀκτουαρίου»)».

«Οταν διαβάσει κανεὶς αὐτὸ τὸ δημοσίευμα βλέπει ὅτι οἱ παραπάνω ἐντυπωσιακοὶ τίτλοι καὶ οἱ ἴδιώνυμες τιμὲς ἀποδίδονται, κατὰ πλησμονή, σὲ πρόσωπα μὲ εἰδοποιὸ διαφορά, ἀπὸ τοὺς κοινοὺς θνητούς, τὴν κοσμικὴ καὶ οἰκονομικὴ τους προβολή. Πρόσωπα, τὰ ὅποια ἔγιναν καὶ εἶναι γνωστὰ στὴν κοινωνία, τὴν Ἑλληνικὴ καὶ τὴν εὐρύτερη, μὲ κύριο χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τὸ στοιχεῖο τῆς κατοχῆς πλούτου καὶ τῆς οἰκονομικῆς τους δύναμης. Καὶ ἀνεξάρτητα ἂν, κάνοντας χρήση αὐτῶν τῶν δυνατοτήτων, ἐνίσχυσαν κατὰ καιροὺς τὴν Ἐκκλησία μὲ δωρεὲς καὶ προσφορὲς (καὶ

μπράβο τους, ጳν αύτὸ δὲν προέρχεται ἀπὸ φιλόδοξη διάθεση προσωπικῆς προβολῆς, ὅμως τὸ κριτήριο αύτὸ δὲν εἶναι ἀρκετό, μᾶλλον θεωρεῖται τὸ τελευταῖο, νὰ δώσει ἐκκλησιολογικὰ τὸ ἔρεισμα στὴν ἀπόδοση τίτλων καὶ διακρίσεων, ὅταν τὸ στοιχεῖο αύτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ξεπεράσει τὰ κοσμικὰ ὄρια καὶ νὰ συνδυασθεῖ μὲ ξεχωριστὰ βιώματα καὶ συμπεριφορές, ποὺ κινοῦνται ἀποκλειστικὰ μέσα στὸν πνευματικὸ καὶ μυστηριακὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δὲν εἴδαμε ποτὲ νὰ ἀπονέμονται παρόμοιοι τίτλοι καὶ τιμὲς σὲ πιστὰ καὶ διακεκριμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὅποια, στερούμενα τῶν ὑλικῶν δυνατοτήτων γιὰ ἐπίδειξη μεγάλων προσφορῶν καὶ παροχῶν, προσφέρονται ἀφανῶς καὶ ἀθόρυβα οἱ ἕδιοι, μὲ τὴν ἀγία βιοτὴ τους, μὲ τὸ ἄγιο παράδειγμά τους καὶ μὲ τὴν «ἔξ ὅλης καρδίας» ἔνταξή τους στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, σὲ γενναίᾳ ὄμοιογύᾳ πίστεως

καὶ σὲ ἀνιδιοτελὴ καὶ ἴερα ποστολικὴ προσφορὰ πρὸς τὸ συνάνθρωπο μὲ προσωπικὲς θυσίες καὶ μόχθους πολλούς, ἀκόμη καὶ μὲ προσωπικὴ ζημία καὶ κόστος.

Στὸ συναξάρι τῶν ἀγίων δὲν διαβάζουμε ποτὲ νὰ τιμῶνται οἱ ἄγιοι γιὰ τὶς ὑλικὲς προσφορὲς τους στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ γιὰ τὴν προσφορὰ ἀκόμη καὶ τῆς ἕδιας τῆς ζωῆς τους πρὸς δόξα τοῦ Ὁνοματος τοῦ ἀγίου Θεοῦ. Καὶ βέβαια καλές εἶναι καὶ οἱ προσφορές, καλές εἶναι καὶ οἱ δωρεὲς τῶν πλουσίων στὴν Ἐκκλησία, ὅταν αὐτὲς εἶναι ὄδολες καὶ ἀγνές. Ὁ ἔπαινος ὅμως καὶ ἡ τιμὴ ἐστιάζεται, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴ περικοπὴ τοῦ πλούσιου νέου, στὸ λόγο τοῦ Κυρίου «Καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι» καὶ ὁ στέφανος τῆς δικαιοσύνης ἀπονέμεται, κατὰ τὴν ἀνάλογη ἀποστολικὴ ρήση, σέ κεῖνον, ὁ ὅποιος «τὸν ἄγωνα τὸν καλὸν ἡγνώνιστα». Τίτλοι καὶ διακρίσεις καὶ τιμὲς μὲ καθαρὰ κοσμικὰ κριτήρια δὲν ἔχουν θέση

Παπα-Γιάννη

Περίμενε καὶ θά σου στείλω ἔνα ύπομνημα, πού διακεκριμένος δημοσιογράφος τῆς Κορίνθου ἔστειλε στὸν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἀναλύει μὲ ἀνατριχιαστικές λεπτομέρειες τὰ φοβερά σκάνδαλα, πού ἀποτολμήθηκαν κατά τὰ τελευταῖα δέκα χρόνια στὴ Μητρόπολη Κορίνθου.

“Αμα τά διαβάσεις, θά φρίξεις.

**Φιλικά
Παπα-Γιώργης**

στὸν πνευματικὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας.

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ δημοσίευμα, ποὺ εἶναι σχεδὸν ταυτόχρονο μὲ τὸ πρῶτο, καταχωρίζεται στὴν φιλικὰ προσκείμενη στὸ ἀρχιεπισκοπικὸν περιβάλλον ἐφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ». Κατὰ τὸ δημοσίευμα αὐτὸν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος φέρεται ὅτι ἐπισήμανε σὲ κήρυγμά του καὶ τὰ ἔξις: «Κανένας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἔκμεταλλεύεται τὸ ἴερὸ χρῆμα». Ἡ ὑπόδειξη αὐτὴ εἶναι ἀπόλυτα σωστὴ καὶ ἡ πανγυρικὴ ἐπισήμανσή της ἐπιβεβλημένη. Σὲ πολλὲς ὅμως περιπτώσεις, καὶ εἶναι γνωστές, ἔρχονται τὰ γεγονότα καὶ μαρτυροῦν τὸ ἀντίθετο. Καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀρνηθεῖ ὅτι ὑπάρχουν πολλὲς τέτοιες περιπτώσεις μέσα στὸν ἐκκλησιαστικὸν χῶρο, ποὺ διαπιστώνεται ὅχι σωστὴ χρήση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χρήματος.

Αὐτὸν ἄλλωστε ἔχει ἐπιβεβαιωθεῖ καὶ ἀπὸ πορισματικὲς ἐκθέσεις τῆς Ἰδιαίς τῆς Ἐκκλησίας, ἔστω καὶ ἂν δὲν δόθηκε περαιτέρω συνέχεια μετὰ τὴν «ἀφεσιν ἀμαρτιῶν». Δὲν εἶναι ὅμως λίγες οἱ ἀναφορὲς ἀπὸ τὰ ἔντυπα καὶ ἡλεκτρονικὰ Μ.Μ.Ε., ποὺ ἐμφανίζουν οἰκονομικὲς συμπεριφορὲς ἀπαράδεκτες καὶ ἐν πολλοῖς ἰδιόρρυθμες, ποὺ ἐγγίζουν μάλιστα καὶ μεγαλόσχημους κληρικούς, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὅποιους ἐμφανίζονται ἀπὸ τὰ μέσα ἐνημέρωσης μὲ ὅχι εύκαταφρόνητα περιουσιακὰ στοιχεῖα παρὰ τὸ μοναχικὸν κανόνα τῆς ἀκτημοσύνης. Καταγγελίες ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἐκκλησιαστικὰ πρόσωπα, ἀπὸ μοναχοὺς καὶ ἐπισκόπους, γιὰ Ναοὺς καὶ Προσκυνήματα, ἀναφορὲς ἀπὸ κρατικὰ ὄργανα, ἀπὸ δημοσιογράφους καὶ ἀπὸ ἄλλους παράγοντες φέρουν στὸ φῶς τῆς δημοσιότητας τέτοια οἰκονομικῆς φύσεως παράδοξα. Καὶ προστὰ σαυτὰ ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση συνήθως ἀδιαφορεῖ καὶ ἀπρακτεῖ. Παρα-

μελεῖ τὴν ἔρευνα καὶ τὶς ἀνακρίσεις ἀπὸ τὰ ὄργανά της καὶ ἀπὸ τοὺς διοικητικοὺς τῆς σχηματισμοὺς γιὰ τὴ διακρίβωση τῆς ἀλήθειας, ἀφήνοντας ἔτσι νὰ δημιουργεῖται στὸ πλιόρωμα ἡ ἐντύπωση, ὁρθῇ ἡ ἐσφαλμένη, ὅτι δὲν μπορεῖ ἡ δὲν θέλει νὰ διερευνήσει τὶς οἰκονομικὲς αὐτὲς ἴδιορρυθμίες. Καὶ ἐδῶ γεννᾶται εὔλογα τὸ ἔρωτημα. Μήπως δόμως μὲ αὐτὴ τὴν τακτικὴν οἱ παραπάνω ἐπισημάνσεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μένουν γράμμα κενό; Καὶ κάτι ἀκόμη. Μήπως οἱ γενικόλογες καὶ ἀφηρημένες αὐτὲς διακηρύξεις γίνονται μὲ σκοπὸ τὸν πρόσκαιρο καὶ εύκαιριακὸ ἐντυπωσιασμό;

Τὰ παραπάνω δυὸ δημοσιεύματα ἐμφανίζονται ως ἐτερόκλητα. Ἐχουν ὅμως θὰ ἔλεγε κανείς, καὶ τὰ δυό, ως κοινὸ παρονομαστὴ καὶ ὡς τελικὸ σημεῖο ἀναφορᾶς, τὸν οἰκονομικὸ παράγοντα. Καὶ μὲ αὐτὸν τὸ συσχετισμὸ οἱ ἀντίστοιχες συμπεριφορὲς τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης, καὶ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης, κινοῦνται σὲ καθαρὰ κοσμικὰ πλαίσια καὶ ἀσφαλῶς ἔξω ἀπὸ τὸν πνευματικὸν χαρακτήρα καὶ τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας.

‘Ο Σχολιαστὴς

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο
Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

· Ἰδιοκτήτης
· Ὁ Μητροπολίτης
· Απτικής καὶ Μεγαρίδος
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Διεύθυνση
19011 Αύλων Ἀπτικής
Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ
Τιαννίνων 6, Μοσχάτο